

Efendimiz'den üç defa, kendisine Allah katında bir fayda sağlayabilecek bir dua öğretmesini istemiş, Efendimiz de ona “Ey Allah Resûlü'nün amcası! Allah'tan dünyada ve ahirette afiyet iste!” demiştir. Yine aynı eserde geçen ve Enes b. Malik Hazretleri'nden bize nakledilen bir başka rivayette, Resûl-i Ekrem Efendimiz (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) ashabına “Ezanla kamet arasındaki dua reddedilmez” deyince, Ashab-ı kiram efendilerimiz “Biz o zaman diliminde nasıl dua edelim?” diye sormuşlar; Efendimiz de onlara “Allah'tan dünyada ve ahirette afiyet dileyin” buyurmuştur. **(Ebû Davud, İbn-i Mace)**

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ *

Allah'ı her türlü eksiklikten tenzih eder ve Ona hamd ederim. Azîm olan Allah, her türlü eksiklikten münezzehtir.

İzah: Hazreti Ebû Hureyre naklediyor: Allah Resûlü (sallallahü aleyhi ve sellem) şöyle buyurdular: “Her kim her sabah yüz defa bu virdi okursa, kıyamet gününde ondan daha kıymetli (sevabı çok) bir şeyle kimse gelemez.” Buharî, Müslim, Tirmizî ve Neseî'nin rivayetlerinde “Her kim, günde, yüz defa ‘Sübhanallahi ve bihamdihî’ derse, günahları denizlerin köpüğü kadar da olsa afvolunur” şeklindedir. Buraya şu önemli müjdeyi de ilave etmek herhalde çok yerinde olacaktır: Bu çok mübarek vird Buhari ve Müslim'in (radıyallahü anhüm ecmaîn) sahihlerinde de yer alan bir hadîs-i şerifte Efendimiz tarafından şöyle tasvir edilmiştir: “Lisana hafif gelen fakat terazide ağır basan, Allah katında da çok sevimli olan iki kelime vardır. İşte o budur, ‘Sübhanallahi ve bihamdihî, sübhanallahilazîm’ kelimesidir. **(Ebû Davud)**”

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ *

Allah her türlü eksiklikten münezzehtir. Hamd, Allah'a mahsustur. Allah'tan başka ilah yoktur. Allah büyüktür.

İzah: Ümmü Hâni' (radıyallahü anhâ) rivayet ediyor: “Bir gün Resûlüllah (sallallahü aleyhi ve sellem) benim yanıma uğradı. Ben “Ya Resûlallah! Ben artık yaşlandım. Bana oturduğum yerden yapabileceğim bir iş buyur” dedim. Allah Resûlü şöyle buyurdu: “Yüz defa ‘Sübhanallah’ de. Zira bu İsmailoğulları'ndan yüz köle azat etmene bedeldir. Yüz

defa ‘Elhamdülillah’ de. Çünkü bu (eyerli ve yularlı) yüz at üzerinde Allah yolunda cihad etmene karşılık gelir. Yüz defa ‘Allahuekber’ de. Çünkü bu, senin için kurbanlık yüz deve gibidir. Yüz defa da ‘Lâ ilâhe illallah’ de. Zira bunun sevabı yerle gök arasını doldurur. Ve o gün hiç kimse senin bu amelinden daha üstün bir amelle gelemes ancak başka biri de senin gibi yaparsa o hariç. **(Müsned)**

Bu kelimelerin fazîleti ile alakalı bir başka rivayet İmam Müslim’in sahihinde ve Ahmed bin Hanbel’in müsnedinde geçer. Semure bin Cündüb Hazretleri’nin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte de Efendiler Efendisi şöyle buyurur: “Allah’a (celle celâlühû) en sevimli gelen şu dört kelimedir: Sübhanallah, Elhamdülillah, Lâ ilâhe illallah, Allahuekber. Bunlardan hangisi ile başlarsan olur.” **(Müslim, Müsned)**

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ صِحَّةً فِي إِيْمَانٍ وَإِيْمَانًا فِي حُسْنِ خُلُقٍ وَنَجَاحًا يَتَّبِعُهُ فَلَاحٌ وَرَحْمَةً مِنْكَ
وَعَافِيَةً وَمَغْفِرَةً مِنْكَ وَرِضْوَانًا *

Allahım! Senden imanda sıhhat, güzel ahlakla bezenmiş iman, arkasından felah gelecek bir başarı, katından rahmet ve afiyet ve nezdinden mağfiret ve rıza istiyorum.

İzah: Hazreti Ebû Hureyre bu dua ile alakalı olarak şunu rivayet ediyor: “Allah Resûlü, Hazreti Selman (radiyallahü anh)’a hayırhahlık yaparak bir nasihatta bulundu ve ‘Allah’ın Nebîsi sana bazı kelimeler armağan etmek istiyor. Onları alır, onlarla Rahman olan Allah’tan istekte bulunur, Cenab-ı Hakk’a onlarla el açar ve onlarla dua edersin’ dedi.” Ve ona yukarıda geçen bu duayı öğretti. **(Müsned)**

اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيْمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا وَكَرِّهْ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ
الرَّاشِدِينَ *

Allahım! İmanı bize sevdire ve onu kalblerimizde zinetlendir; küfrü, fıska ve isyanı bize çirkin göster ve bizi rüşde erenlerden eyle.

İzah: Bu dua sahabe efendilerimizden Ubeyd bin Rifaa (radiyallahü anh)’ın Ahmed bin Hanbel’in müsnedinde ve daha başka hadis kitaplarında bize nakledilen rivayetinde geçmektedir. Rivayete göre Efendimiz Uhud harbi esnasında Mekke’li müşriklerin dönüp gitmeye yüz tuttukları sırada ashabına “derlenip toparlanın ki, sizinle Rabbime karşı

hamd ü sena edeyim” buyurmuştur. Ashab-ı güzîn efendilerimiz de toparlanıp Allah Resûlü’nün arkasında saf tutmuşlar, o zaman da Efendimiz uzunca bir dua îrad buyurmuşlardır. Bu dua işte o uzun duanın bir parçasını teşkil etmektedir. **(Müsned, el-Mu’cemü’l-Kebîr)**

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ نَفْسًا بِكَ مُطْمَئِنَّةٌ تُؤْمِنُ بِلِقَائِكَ وَتَرْضَى بِقَضَائِكَ وَتَقْنَعُ بِعَطَائِكَ *

Alahım! Senden, Seninle itminana ulaşmış, Seninle karşılaşacağına inanan, kazana razı ve verdiği kanaat eden bir nefis istiyorum.

İzah: Kaynaklarda Efendimiz (aleyhissalâtu vesselâm)’ın bu duasıyla alakalı olarak bize kadar ulaşan iki farklı rivayetten birisi ashabın ileri gelenlerinden Hazreti Ebû Hureyre’nin rivayetidir. Ebû Hureyre (radıyallahü anh) şöyle diyor: “Bir defasında Hazreti Ebû Bekir (radıyallahü anh), Allah Resûlü’nden şöyle diyerek bir dua istirham etti: ‘Ey Allah’ın Resûlü! Bana sabah-akşam okuyabileceğim bir dua emir buyursanız da, ben onu her sabah ve her akşam okusam.’ Onun bu istirhamını Efendimiz geri çevirmedi ve ona işte bu duayı tavsiye etti.

Bu dua ile alâkalı diğer rivayet de Hazreti Ebû Ümâme’den bize gelen rivayettir. Ebû Ümâme (radıyallahü anh) Allah Resûlünün sahabe efendilerimizden birisine bu duayı öğreterek okumasını istediğini nakleder. **(Mecmau’z-Zevâid)**

Sonuç

Peygamber Efendimiz’in (aleyhi efdalüssalavât ve etemmütteslimât ve ekmelüttahiyât) sabah akşam okumuş oldukları nurlu, feyizli, mübarek duaların faziletlerini yine O Efendiler Efendisi’nin kutlu ve bereketli sözleri içinde bulup arzettikten sonra burada Bediüzzaman hazretlerinin çalışmamızla yakından alâkalı olduğunu düşündüğümüz mühim bir mülahasasına kısaca yer vermek istiyoruz:

Üstad Bediüzzaman, Mesnevî-i Nuriye adlı eserinde bütün ibadetlerin Allah’ın emrine ve rızasına baktığını ifade eder. -Burada duanın da hâlis bir ibadet olduğunu bir kere daha hatırlamakta fayda var.- Hazreti Üstad’a göre kulları ibadete sevk eden şey Allah’ın emri; o ibadetlerin neticesi de Hakkın rızasıdır. İbadetlerin semere ve faydaları ise uhrevîdir; ahirete bakar. Fakat bu faydalar hedef olmamak ve kasten istenilmemek şartıyla kendiliğinden hâsıl olursa kulluğa zıt değildir. Üstad “Bunlar belki zayıflar için

birer teşvikçi hükmüne geçerler. Böyle hâsiyetli evradı okumak için, zayıf insanlar bir müşevvik ve müreccihe muhtaçtırlar. O faydaları düşünüp, şevke gelip, o evrâdı sırf rızayı ilâhî için, ahiret için okusa zarar vermez. Hem de makbuldür.” diyor. Ve ilave ediyor: “Dünyaya ait o faydalar ve menfaatler o ubûdiyete, o virde veya o zikre illet veya illetin bir cüz’ü olsa, o ubudiyeti kısmen iptal eder. Belki o virdi akîm bırakır, netice vermez. İşte bu hikmet anlaşılmadığından çoklar, aktabdan ve selef-i sâlihînden rivayet edilen faydaları görmediklerinden şüpheyeye düşer, hatta inkar da eder.” (Sh. 158)

İşte sabah-akşam dualarıyla alâkalı olarak bizzat Efendiler Efendisi’nin mübarek lisanından aktarmaya çalıştığımız faziletlere ve o duaların faydalarına da bu perspektiften bakmak, yani onları sırf Allah rızası için ve Allah Resûlü’nün sünnet-i seniyyesini ihya niyetiyle okumak, onlara terettüp edecek bir kısım semereleri öncelikli olarak nazara almamak gerekiyor. Bizim hâlis dualarımıza Cenab-ı Rabbülâlemîn’in sürpriz bir kısım lütuflarla mukabelede bulunması ise sadece şükürümüzü ve duaya olan iştihakımızı artırmalıdır.

Cenab-ı Allah, bizleri sadece O’nun rızasını gözeterek ve O emrettiği için kulluk yapan ve sabah-akşam ağzını dua ile açıp dua ile kapayan kullarından eylesin. Âmin!

Mustafa Yılmaz